

PRÁVO PROTI DOMÁCI MU NÁSILÍ VI. Nezletilé dítě jako účastník řízení ve věcech domácího násilí

© Radovan Dávid, 2011

Dítě

- Problematika domácího násilí se dítěte může dotýkat jako:

- Oběti
- Svědka
- Násilníka

2

Dítě jako oběť domácího násilí

- Dítě, stejně jako jiná oběť domácího násilí, je oprávněno domáhat se ochrany zejména prostřednictvím institutu vykazání
- Zákon o Policii ČR - bez interpretačních obtíží
- Občanský soudní řád - sporné závěry o procesní způsobilosti dítěte jako účastníka řízení

3

Dítě jako účastník řízení

- Obecně:
 - § 20 OSŘ - Každý může před soudem jako účastník samostatně jednat (procesní způsobilost) v tom rozsahu, v jakém má způsobilost vlastními úkony nabývat práv a brát na sebe povinnosti.
 - § 22 OSŘ - Fyzická osoba, která nemůže před soudem jednat samostatně, musí být zastoupena svým zákonným zástupcem.
 - § 23 OSŘ - Vyžadují-li to okolnosti případu, může předseda senátu rozhodnout, že fyzická osoba, která nemá způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu, musí být v řízení zastoupena svým zákonným zástupcem, i když jde o věc, v níž by jinak mohla jednat samostatně.

4

Dítě jako účastník řízení

- Dítě zastoupeno svým zákonným zástupcem
 - Návrh musí být sepsán jménem dítěte jako oběti domácího násilí
 - Návrh nesmí být sepsán jménem zákonného zástupce, i kdyby byl podán „v zájmu“ dítěte (?)
 - § 74 odst. 2 ve znění do 19. 7. 2009: navrhovatelem se rozumí osoba, jejíž život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost jsou jednáním osoby, proti které návrh směřuje, vážným způsobem ohroženy
 - § 74 odst. 2 v aktuálním znění tuto definici navrhovatele neobsahuje - dle důvodové zprávy k novele 218/2009 Sb. se jednalo o ustanovení nadbytečné a vágní
 - § 76 odst. 1 OSŘ - je-li jednáním účastníka, proti kterému návrh směřuje, vážným způsobem ohrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele

5

Dítě jako oběť domácího násilí

- Je-li dítě zastoupeno svým zákonným zástupcem a návrh je sepsán jménem dítěte, nenastávají pochybnosti
- Jak však postupovat, odmítne-li zákonný zástupce jménem dítěte návrh podat, resp. je-li tento zástupce osobou, která se dopouští domácího násilí na dítěti?

6

Nezastoupené dítě jako navrhovatel

- Je nutné zastoupení dítěte i v případě podání návrhu na nařízení předběžného opatření dle § 76b OSŘ?
- Ustanovení § 76b OSŘ je postaveno na principu dispozičním, nikoliv ofiiciality, ačkoliv se jedná o řízení ve věci nezletilého dítěte
- Návrh dítěte, které není zastoupeno tak nelze brát jako podnět, na jehož základě by soud mohl předběžné opatření dle § 76b OSŘ nařídit „bez návrhu“

7

Nezastoupené dítě jako navrhovatel

- Není-li zastoupena fyzická osoba, která jako účastník řízení nemůže před soudem samostatně jednat, ustanoví ji předseda senátu opatrovníka, je-li tu nebezpečí z prodlení.
- Zde je nebezpečí z prodlení - soud rozhoduje do 48 hodin
- Je skutečně nutné, aby v tomto případě bylo dítě vždy zastoupeno?
- Je-li dítě schopno vyjádřit, že je na něm pácháno domácí násilí, není dle mého názoru zastoupení nutné
- Zástupce by zde figuroval pouze formálně - pro účely doručení rozhodnutí

8

Alternativy

- § 47 ZPČR - Pokud ve společném obydlí žije nezletilá osoba, zašle kopii úředního záznamu o vykazání v této lhůtě i příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
 - Může být nařízeno předběžné opatření dle § 76a OSŘ (?)
- § 75 odst. 1 OSŘ - Návrhu není třeba, jde-li o předběžné opatření pro řízení, které může soud zahájit i bez návrhu.
- § 60a ZSS - Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývací s ní společně obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví.

9